

Basiskennis en vaardigheden van leerlingen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs inzake veiligheid op de openbare weg

Probleemstelling

Ongeveer de helft van de dodelijke ongevallen bij kinderen zijn verkeersongevallen.

Verkeers- en mobiliteitseducatie krijgt nog steeds onvoldoende aandacht in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Verkeersopvoeding vormt geen permanent aandachtspunt, en dat terwijl jongeren oververtegenwoordigd zijn in de ongevallenstatistieken. Verkeerseducatie is niet ingebed in de school zelf.

De scholen in de Vlaamse Gemeenschap zijn verplicht om binnen alle leerjaren aan verkeerseducatie te doen. In het basisonderwijs zijn verkeer en mobiliteit opgenomen in de eindtermen inzake wereldoriëntatie. In het secundair onderwijs daarentegen is het thema "verkeer" opgenomen in de vakoverschrijdende eindtermen zonder resultaatsverbintenis. Verkeersveiligheid is daarentegen niet in de "socles de compétences" (basisvaardigheden) van de Franse en de Duitstalige Gemeenschap opgenomen, maar zal in de toekomst meer worden opgenomen in de programma's.

De helft van de secundaire scholen in de Vlaamse Gemeenschap komt zijn algemene verplichting, vervat in de eindtermen inzake verkeerseducatie, niet na.¹ Een tweede belangrijke vaststelling is dat jongeren een gebrekkige verkeerskennis hebben.

Mogelijke redenen voor de gebrekkige integratie van verkeersveiligheid in het secundair onderwijs zijn:

- de scholen hebben rond verkeerseducatie in de eindtermen enkel een inspanningsverbintenis, geen resultaatsverbintenis;
- scholen hebben ook onvoldoende middelen ter beschikking: gebrek aan ruimte in het lestijdenpakket en tekort aan financiële middelen en educatief materiaal;
- het feit dat de lerarenopleiding geen informatie en vorming omvat rond wat er op het spel staat in verband met de verkeersveiligheid en de mobiliteit en over de verschillende manieren om die onderwerpen op een boeiende manier in de lessen te verwerken.

Wat is het doel?

Bevorderen van een permanente verkeerseducatie (kennis, vaardigheden en attitudes) in het basisonderwijs en het secundair onderwijs (2,5 tot 18 jaar)

Hoe willen we dit doel bereiken?

1. In de Vlaamse Gemeenschap: de eindtermen en ontwikkelingsdoelen moeten worden geëvalueerd en voorstellen tot bijsturen en implementatie moeten worden geformuleerd tegen 2009

¹ Secundair onderwijs vervult haar taak inzake verkeerseducatie niet, VTB-VAB, 2006, <http://www.ond.vlaanderen.be/schooldirect/BL603/VAB.doc>

In de Franse Gemeenschap: de mogelijkheid om verkeerseducatie te integreren in de leerplannen moeten worden nagekeken tegen 2009

- Vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen evalueren in het secundair onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. De haalbaarheid en de verschillende thema's bekijken.
  - De verschillende onderwijsnetten contacteren met het oog op de integratie van verkeerseducatie in de leerplannen van de Franse Gemeenschap.
  - Thema op verschillende instanties of niveaus (Vlaamse Onderwijsraad, departement Onderwijs, ...) agenderen en overleg tussen de Federale en de gemeenschapsregeringen organiseren.
2. De kennis van (toekomstige) leerkrachten en leerlingen met betrekking tot verkeers- en mobiliteitseducatie (VME) moet worden verhoogd tegen 2011
- Educatief pakket "verkeersles geven, hoe doe je dat?" aanpassen naar een Franse versie.
  - Vormingen voor docenten in de Vlaamse Gemeenschap organiseren "Verkeersles geven, hoe doe je dat?"
  - Vormingen aan hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap evalueren, en vormingen en materiaal bijsturen.
  - Nascholing omtrent verkeers- en mobiliteitseducatie voor leerkrachten basisonderwijs en secundair onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap organiseren.
  - Vormingen inzake fietsvaardigheidstraining organiseren voor leerkrachten in de Franse Gemeenschap.
  - Een nieuw onderwijsprogramma inzake verkeersveiligheid voor leerlingen van het basisonderwijs verspreiden in de Franse Gemeenschap.
3. Een "verkeersveiligheidsplan" op maat van leerlingen moet worden opgesteld door de scholen tegen 2011
- Methodiek beschikbaar stellen aan, verspreiden naar en implementeren in scholen van de 3 Gemeenschappen (documenten zijn beschikbaar bij Vlaamse Stichting Verkeerskunde, bij het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).
  - Bestaande materialen en projecten over Verkeers- en Mobiliteitseducatie via informatiekanalen in het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap aankondigen.
  - Scholen begeleiden in het opstellen van het verkeersveiligheidsplan en informeren over het plan.
4. De eindtermen VME moeten worden vertaald in de leerplannen van de verschillende netten, om te komen tot een permanente leerlijn per graad tegen 2012
- Starten met overleg met betrekking tot vertaling van eindtermen VME in leerplannen van de verschillende netten, om te komen tot permanente leerlijn per graad.

Belangrijke partners voor het bereiken van het doel zijn:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Departement Onderwijs), Ministerie van de Franse Gemeenschap, Waalse Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Vrije Universiteit Brussel (VUB), Onderwijsnetten en -koepels, Belgisch Instituut voor Verkeersveiligheid (BIWV), Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV), Pro Velo...